

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K-Po2 22/10

Glavni pretres 18.11.2010.

Izveštaj: Nataša Kandić i Slavica Jovanović, punomoćnice oštećenih

Saslušanje svedokinje/oštećene Ljubice Madžerević

U Lovasu je živela do 26.09.1991. godine. U periodu od napada na selo 10.10. do 17.10.1992. u Lovasu su ubijeni njena majka Marija Fišer i očuh Stjepan Luketić. Okolnosti njihovog ubistva poznate su joj posredno iz razgovora sa Josipom Turkaljom i drugim meštanima Lovasa. Njih dvoje iz kuće Mate i Mihaele Sabljak odveo je Zoran Tepavac, nakon čega više nisu viđeni živi. Njena majka je ubijena u ulici Vladimira Nazora br. 40, kod kuće Ive Krizmanića, na istom mestu gde i Andrija Devčić. S obzirom da je tom prilikom Andriju Devčića sproveo dobrovoljac Petronije, pretpostavlja da je i njenu majku ubio Petronije. Stjepan Luketić bio je u podrumu sa Marinom i Katicom Balić. Srpski vojnici su u taj podrum bacili bombu kada su Marin i Katica ubijeni, a njen očuh je bio teško povređen, ali je uspeo da izađe iz podruma. Otišao je do Barićeve kuće gde mu je Katica Barić dala da se presvuče, a onda do kuće Antuna i Amalije Lutović, koji mu nisu dozvolili da uđe kod njih. Sutradan ujutru 18.10.1991. godine, Marija Turkalj videla je njegovo telo ispred kuće Palijana. Njenu porodičnu kuću opljačkao je optuženi Milan Devčić, a zapalio ju je Vorkapić. Svi meštani Lovasa koji su se posle napada nalazili u selu, govorili su da su sve bitne odluke donosili optuženi Ljuban Devetak, Milan Devčić i Milan Radojčić.

Pitanja branilaca optuženih

Informacije o tome ko je spalio njenu kuću prenele su joj Marija Somborac i Marija Đaković. Optuženog Milana Radojčića smatra prepredenom osobom, jer se pre ratnih sukoba prikazivao kao veoma ljubazan i slatkorečiv, ali je tokom rata bio veoma okrutan prema Hrvatima. On je bio komandant Teritorijalne odbrane Lovasa.

Pitanja predsednice veća

Telo njene majke u garaži kuće Ive Krizmanića video je Ivica Filić koji je sakupljao tela, kao i komšinica koja je s puta videla telo. Marije Đaković joj je za optuženog Ljubana Devetaka rekla da je prvobitno bio vojni komandant koji je naređivao koga od Hrvata treba ubiti, nakon čega je postao direktor Zemljoradničke zadruge.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Mnogi meštani Srbi, među njima i optuženi Milan Devčić, Milan Radojčić i Željko Krnjajić, napustili su Lovas neko vreme pre napada na selo. Tela njene majke i očuha sahranjena su u najlonskim vrećama u masovnoj grobnici na seoskom groblju.

Saslušanje svedoka Nade Badanjak

Na dan napada na Lovas, 10.10.1992, nalazila se u podrumu porodične kuće, sa troje dece, svekrvom Cecilijom i svekrom Danijelom Badanjkom. Srpski vojnici su iz podruma izveli Ceciliju i Danijela Badanjka i ubili ih u dvorištu. Nju i decu oterali su u dvorište susedne kuće i naredili im da uđu u podrum. Iz tog podruma izveli su šumara Marka Grgića iz Tovarnika, koga

su takođe streljali. Njen suprug Petar Badanjak je nešto pre početka napada, sa još nekoliko meštana, otišao iz sela, ali se nakon tri dana vratio. Srpski vojnici zatvorili su ga i tukli u Zemljoradničkoj zadruzi. Pominjao je da je tamo viđao optužene Ljubana Devetaka, Milana Devčića i Milana Radojčića. Otišao je u Zemljoradničku zadrugu nakon nekog proglašenja i više ga nije videla. Slavko Luketić, jedan od preživelih sa minskog polja, rekao joj je da je njen muž ubijen na minskom polju. Ranjenike sa minskog polja videla je u seoskoj ambulanti. Više puta je saslušavana i ispitivana, a jednom ju je saslušavao i optuženi Ljuban Devetak koji joj je saopštio da su joj svekar i svekrva stradali od granate, a da joj je muž ubijen jer je bio terorista. Rekao joj je da je nepoželjna u selu, da se nalazila na spisku za ubistva, ali da će joj ipak dozvoliti da ode iz sela. Nakon desetak dana dobila je propusnicu da ode iz sela.

Za optužene Milana Devčića i Milana Radojčića je čula da su tada obavljali važne funkcije u selu.

Pitanja zamenika tužioca

Njen suprug preminuo je zbog rana u predelu vrata zadobijenih od gelera i zbog rana od puščanih metaka, zadobijenih sa leđne strane. Iz Lovasa je otišla oko 15 dana nakon napada. Njenakuća je bila obeležena belim tkaninama kao i kuće ostalih Hrvata, a svi Hrvati su morali da nose bele krpe oko ruku.

Par dana pre odlaska iz sela, u njenu kuću su došli spski vojnici i rekli joj da će njena i druge kuće u tom delu sela biti minirane i srušene. Uputili su je da ode i uzme propusnicu za iseljenje. Sutradan je po nju došao neki vojnik koji ju je sproveo na ispitivanje kod optuženog Ljubana Devetaka. Dok je u hodniku čekala da bude ispitana, videla je optuženog Milana Devčića u uniformi.

Mirko Grgić je izveden iz podruma i streljan, nakon što je Zoran Tepavac za njega rekao da je iz Tovarnika.

Pitanja branilaca optuženih

Među vojnicima koji su ih doveli do podruma Slavka Luektića prepoznala je meštanina Zorana Tepavca. Nakon toga vojska je redovno dolazila u njenu kuću i vršila pretres, a zahtevali su i da im sprema hranu i piće. Ubistvo svekra i svekrve gledala je sa vrata podruma. Njihova tela uvala je u čaršave i unela u kuću, a nešto kasnije srpski vojnici su ih traktorskom prikolicom odvezli do seoskog groblja i sahranili u masovnoj grobnici. Optuženi Ljuban Devetak ju je ispitivao u kući Bore Kesera.

Pitanja optuženih

Tokom postavljanja pitanja od strane optuženog Ljubana Devetaka, izvršeno je suočenje oštećene i optuženog, kada je oštećena veoma ubedljivo opovrgla tvrdnje optuženog da ju je ispitivao oficir JNA Subotić i potvrdila navode o načinu i sadržini ispitivanja optuženog.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Ranjenici sa minskog polja su u seoskoj ambulanti bili pod oružanom stražom. Na dan napada i nakon njega zapaljeno je više hrvatskih kuća. Nakon što se vratio iz Zemljoradničke zadruge gde je bio ispitivan i tučen, suprug joj je rekao: *Ja ili da pobegnem iz sela ili da ostanem; ako pobegnem, ubiće tebe i djecu, a ako ostanem poginuću samo ja.* Nakon napada na selo, Hrvati nisu smeli da se slobodno kreću kroz selo, niti da međusobno komuniciraju.

Fond za humanitarno pravo